

odobrila. Nastopilo se je pa zategadelj posamezno, ker so se skupne note do sedaj še vse ponesrečile. Francozi, Angleži in Amerikanci sovražijo sicer tudi našo armado, a tako ne, kakor Nemčijo. Raditega je naletel glas iz Dunaja morda na voljnija ušesa, kakor bi mogel iz Berlina. — „Arbeiterzeitung“ pravi, da nasprotuje tajni diplomaciji, a vendar bi se moralo enkrat pripraviti tla za mirovni kongres. Ententne države sedaj niso naklonjene za pogajanja, ker se boje, da bi slabo vplivala na njih armade. Največjo oviro v vsaki mirovni akciji pa tvori vkoreninjeno nezaujanje ententnih držav proti vladam centralnih držav. Pretiranih nad ne gojimo, a kdor še ni obupal nad človeštvom, sme pričakovati, da bo vzbudila nota tudi med nasprotniki dobro voljo. — Ogrski listi pišejo o noti simpatično in z velikim priznanjem. Ne prikrivajo pa si velikih težav, ki ovirajo uspeh tega koraka. **Neutrálne sodbe.** Avstro-ogrška nota vzbuja splošni interes ter se bavi z njo vso švedsko časopisje. Mnenja so, da sedaj ententa ne sme odkloniti odgovora in se mora spustiti v razgovore, če si noče navaliti krivde. Pravi, da bo Avstro-ogrška nota končala brez-miselno klanje. Vsak nevtralni narod mora želeči, da njegova vlada podpira ta korak. Vsekakor pa je v nevtralnih državah mnenje o skorajšnjem miru zelo skeptično. — **Sovražni listi** pišejo, da, če želita osrednji državi mir, morata ugoditi popolnoma in v vseh 14. od entente stavljenih pogojih, ki se glasijo na razbitje in razkosoje Avstro-Ogrske in Nemčije. Pod takim pogojem se doseže mir, drugega pota ni.

Sklícjanje državnega zbora zopet preloženo.

Kakor poročaja iz Dunaja, se državni zbor tudi 1. oktobra ne bo de sešel, kakor je bilo sklenjeno na zadnjih posvetovanjih med vlado in parlamentarnimi strankami. Vladni krogi predlagajo, naj bi se sestal parlament še-le v drugi polovici oktobra, da dobi tako na eni strani finančni minister dovolj časa za sestavo od strank zahtevanega podrobnega finančnega načrta in da se na drugi strani ugoti željam kmečkih poslancev, ki hočejo biti v času najnujnejših jesenskih poljskih del še doma. Mnogi poslanci so pa mnenja, da je zopetna odgoditev v zvezi z zunanje-političnimi dogodki, zlasti z Burianovo noto. Ako se to naziranje potrdi, bodo trajale parlamentarne počitnice tako dolgo, dokler ne bo znan končni rezultat mirovne akcije. Splošno se namreč pričakuje, da se bo razvila še pred meritornimi razpravami velika politična debata. Ker pa bo vsebovala tudi mirovno vprašanje, bi se ji vlada rada izognila, dokler ne bode popolnoma pojasnjena zunanje-politična situacija.

Nemški vicekancler Payer o miru.

K.-B. Stuttgart, 12. septembra. Namestnik kanclerja pl. Payer je govoril danes na javnem shodu govor. Izjavil je med drugim:

Veliki mednarodni govorniški dvoboj vodilnih državnikov vojskujočih se narodov trpi na napaki, ker se pečajo s številnimi podrobnostmi in so preobsežni, vsled česar niso dostopni in umljivi velikkemu delu ljudstva. Poskusiti hoče, da temeljito preišče razloge pobitosti, ker se nedvomno pojavlja ne samo v Nemčiji in pri njenih zaveznikih, marveč tudi med narodi naših sovražnikov kljub njih zelo pretiranemu najnovjšim vojskamskim uspehom. Krivico bi storiili nemškemu ljudstvu, če bi rekli, da so jih povzročili pred vsem zadnji neuspehi na zapadni fronti. Naše pobitosti se povzročajo tako delni pojavi, marveč v težkem občutju, ki tlači našo dušo, da se mirovni vodiki vedno bolj obdaljuje in da se bližamo možnosti.

pete zimske vojske.

Dosedanje skušnje uče, da čim dalje traja borba za vojaško odločitev vojske, tem važnejše je vprašanje, katera stranka more finančno, gospodarsko in politično najdalje vzdržati. Da bi nas prekosili sovražniki vojaško, tehnično in v genialnosti skušenj ter delovne moči pri izvedbi, na izurjenju vojakov in na delovni sposobnosti častnikov, tega niti naši sovražniki resno ne mislijo. Naši sovražniki pozabljajo, če prihaja zdaj sto in stotisočev Američanov na fronto, da smo mi prej premagali milijone Rusov, Srbov in Rumunov. Štiriletna vojska se

je vojskovala večino na sovražnih tleh. Kaj to po menja, jih je le malo videlo, ker bi se sicer ta ugodnost višje cenila, kakor se.

Proti vzhodu

se nam je svet zopet odprl. Zasedena ozemlja Rumunije in veliki deli prejšnje Rusije so odprti naši prehrani. Vlade bodočega miru ne bode sklenile same, marveč v tesnem stiku z ljudstvom, ki mu pa ni pri miru glavna stvar, da pridobi ljudi, deželo, premoženje in čast, marveč mu gre vsaj v sedanjem dnevu predvsem za to, da se doseže trajni mir. Za to ne bo šlo za osvojevalno vojsko. Stara Rusija bi bila lahko ostala sposobna za življenje, če bi se ji bilo posrečilo, da bi bila, s federalističnim ustrojem dovolila podjarmljenim narodom ugodne življenjske pogoje. Naše in zmage naših zaveznikov so omogočile pripadnikom ruske države, da se osvobodijo. Kraljevine Poljske, ki izpolnjuje kopnenje poljskega ljudstva, pri katere ustanovitvi smo sodelovali, ne moremo zopet s silo izročiti Rusiji; ravno tako nismo mogli sodelovati, da bi Finsko in obrobne države, ki meje z Nemčijo in z Vzhodnim morjem, podvržli zopet s silo ruskemu carizmu ali jih strmoglavili v vse nevarnosti državljanske vojske in monarhije. Na Vzhodu je in ostane za nas mir, če že to našim zapadnim sovražnikom ugaja ali ne. Sicer se lahko teritorialna last pred vojsko povsod zopet obnovi. Predpogoj za nas in za naše zaveznike mora biti, da se nam vse zopet vrne, kar smo imeli ozemlja 1. avgusta 1914. Nemčija mora v prvi vrsti zopet dobiti svoje kolonije, a misel zamenjave iz razlogov umestnosti se ne sme izključevati. Nemci lahko precej, ko se sklene mir, izpraznijo zasedeno ozemlje; če pride tako daleč, lahko izpraznimo tudi Belgijo; kadar imamo mi in naši zavezniki, kar pripade nam, če smo gotovi, da ne bo v Belgiji nobena druga država na boljšem, kakor mi, se bo, to mislim, da lahko rečem, Belgija lahko brez obremenitve in brez pridržka lahko vrnila.

Ostane odprto še

vprašanje vojne odškodnine

z eno ali z druge strani. Ne gre torej za to, da plačamo, marveč za to, če dobimo nadomestilo za škodo, ki se nam je vsilila. V svoji notranjosti smo prepričani, da nam gre pravica za odškodnino, ker so nas po krivici napadali. Da pa nadaljujemo vojsko do tega časa, bi nas iznova stalo tako težke žrtve, ki jih z denarjem ni mogoče nadomestiti, da, če pametno premisliujemo, se raje tudi ob ugodnem vojaškem položaju odpovemo tej misli. Narodi sveta kličejo po obrambi proti nadaljnjemu ubožanju vsled vojske, zahtevajo zvezo ljudstev in mednarodno razsodišče, dogovorov o enakomerni razorožbi. Na odporu Nemčije ne bo nobena teh zahtev padla. Misel o zvezi narodov je bila nam Nemcem že znana v časih, ko nista Anglija in Francija drugega mislili, kakor na neprekrto podjarjenje tujih ljudstev. Dogovore o razorožbi hočemo, če se tudi na drugi strani enako postopa, radi razširiti tudi na pomorske sile in le na armado na suhem. Zasedujoč iste ideje in še več bomo dvignili pri pogajanjih svoj glas po svobodi morja in pomorskih cest in po obrambi zasebne lasti na morju; če se bo razpravljalo o obrambi malih narodov in manjšin v pozameznih državah, se bomo radi zavzeli za mednarodna določila.

Možni in mogočni v -zavezi naše nepremagljivosti, enakopravni med ljudstvi na svetu, bomo živeli življenje dela, a tudi zadovoljstva in zagotovljene bodočnosti. Skupno z drugimi bomo čuvali svetovni mir pred bodočimi nevarnostmi. Varali bi se, če bi sploh računali z voljo do miru v tistih krogih naših sovražnikov, ki so odgovorni, da se je otvorila in nadaljevala vojska. Svojim narodom nočejo pripoznati, da so njih smotri nedosegljivi, da so zaman prinašali žrtve. Odgovornost za kri, ki bo še tekla, pade na njih glavo, ker kdor noče poslušati, mora čutili. Na naših zunanjih in notranjih frontah se bo razblinila uničevalna volja naših sovražnikov.

Tedenski pregled.

Štajerske vesti.

Občinska seja. Ptuj, 18. septembra. Pod predsedstvom župana mesta Ptuj, gosp. Ornig vršila se je danes redna seja občinskega sveta. Kakor vsem občinam, tako je naložila ta dolgotrajajoča vojna tudi ptujski občini večja bremena in stroške in korakalo se je preko težkih ovir, a kljub temu je računski zaključek zadnjih let, o katerem je poročal občinski odbornik g. A. Schramke nad vse zadovoljiv. O vseh točkah dnevnega reda izrazilo se je odobrilo in so bile enoglasno sprejete. Gosp. Ornig ter uradništvu izrazila se je od strani občinskega sveta zahvala in priznanje za njihov trud in požrtvovalnost.

Tatvina grozdja. Po hišah na kmetih zberejo se v večernih urah fantje in dekleta, stari in mladi, da pomagajo eden drugemu pri takozvanem kožuhanju koruze. Ko pa v pozni noči to delo dokončajo, se sliši: „Zdaj

pa hajd, gremo nad grozdje!“ Pomislite vendar vi starejši, kaj to pomeni in ne dopuščajte vaši mladini krasti, kajti kaj bi vi porekli, ako bi prišli Haložani dol k vam nad koruzo in druge poljske pridelke in bi tam nele samo kradli, ampak napravili bi pri tem še znatno drugo škodo. In taka je ravno za nas vinogradnike, ki danes z dragim denarjem obdelujemo svoje vinograde. Drugič pa naletijo ti fantalini na smrtno nevarnost, kajti vsi vinogradi so strogo zastraženi. Svarimo jih torej v lastnem interesu, naj svoja nazorja spremenijo in naj po kožuhanju svoje vroče buče raje potisnejo v škaf mrzle vode in pošle jim bodo vse strasti in želje...

Smrtna kosa. Dne 10. septembra umrl je po daljši bolezni v 53. letu svoje starosti g. Alois Šuta, župnik v Sv. Marjeti pri Ptuj. Rojen je bil leta 1865 pri Sv. Bolfanku v Slov. goricah.

Redka zvestoba. Dne 16. t. m. umrla je v Ptuj Marija Kovačič, rojena leta 1830., ki je bila skozi 50 let kot zvesta služabnica v hiši Ornig. Pogreba so se vdeležili vsi člani družine Ornig ter vsi nameščenci tvrde. N. p. v. m! Ta redka zvestoba in pridnost je lep vzgled za druge.

Konfiscirani dr. Korošec. Uradni list k „Wiener Zeitung“ razglša prepoved razširjanja razglednice s sliko dr. Antona Korošca z napisom, ki je v smislu § 7, lit. a zakona od 5. maja 1869 javnemu redu nevarna. Ker pa se je dr. Korošcu kot predsedniku jugoslovanskega kluba v državni zbornici in kot duši jugoslovanskih držav nevarnih agitacij na jugu od strani vlade najbolj prizanašalo, presenetni nas sedaj kar naenkrat ta prepoved kart z njegovo sliko, ki so javnemu redu nevarne. — To bi se moralo še sicer davno zgoditi. Konfiscirati bi se moralo tudi vso njegovo strupeno časopisje, v katerih se ne čita družega, kakor podli napadi proti državi, ki so javnemu redu istotako nevarni in škodljivi.

Vinska letina. Ugodni solnčni žarki vplivajo prav blagodejno na razvijajoče se grozdje in jim dajejo od dne do dne več slaje. Dal Bog, da bi to milo solnce, ki se nam je letos skoraj celo leto skrivalo, sijalo vsaj sedaj, in nam dozorilo to kapljico, katera nas bode v otožnih urah vojne melanholije razvedrila. Upamo torej, da bode letošnja vinska letina še precej dobro izpadla.

Strašna nesreča. V petek popoldne ob 3. uri se je dogodila na križišču ceste in železniške proge v Brežicah strašna nesreča. Železniške ograje pri železniški progi ni mogel čuvaj vsled defekta zapreti, vojaški avtomobil, ki ni opazil prihoda vlaka, zavozil na progo, dirjajoči vlak pa v avtomobil. Vlak je v avtomobil zavozil s tako strašno silo, da je bil avtomobil v hipu ves razkosan, štiri osebe v avtomobilu pa na mestu mrtve. Imena ponesrečenih vojakov še niso znana.

Nesreča v mlinu. Nedavno je prišla v mlin Konrada Werniga v Ormožu neka Hrvatica. Ker je radi velike gneče v mlinu prišla preblizu kolesnih jermen, jo je jermen zgrabil za obleko in potegnil v mlinsko kolesje. Zmečkalo ji je zgornji život, dobila je znotranje poškodbe in zlomila nogo, ki so ji jo v bolnišnici odrezali. Nesrečnica bo težko okrevala.

Značilno za čas, ko manjka stanovanj. V nekem graškem listu je bil nedavno sledeči inzerat: „Veliko nagrado dobi, kdor preskrbi distingvirani rodbini (2 dami) stanovanje 4 do 6 sob z moderno opravo, solčno mirno lego, takoj ali najkasneje s februarjem. — Za dve dami 6 sob! Ali si bosta igrali slepe miši?“

Kruh za težke delavce ob brezkrušnih nedeljah. Vsled sklepa občinskega gospodarskega sveta v Mariboru, dobe taki težki delavci, ki redno ob nedeljah delajo, ob brezkrušnih nedeljah isto množino kruha, ki običajno pristojajo težkim delavcem.

Zahtevajte „Štajerca“